

Kleostratos

Fragmenta DK 6 B

B 1 = Scholia in Euripidem, Rhesus 528

Diels-Kranz:

Parmeniskos tedy řekl, že „prvními znameními“ se nazývají první části Štíra, protože jsou takto nazývány od starých, neboť společně s nimi Boótés začíná zapadat. Kleostratos z Tenedu, dávný [astronom, říká] toto:

Ale když třetí den nad osmdesát zůstává,
[Medvědí Strážce září, tehdy první znamení (první hvězdy?)]
klesá Štír (klesají první hvězdy Štíra?) do moře zároveň s příchodem svítání.

ὁ μὲν οὖν Παρμενίσκος ᾽πρῶτα σημεία φησὶ λέγεσθαι τὰς τοῦ σκορπίου πρώτας μοίρας διὰ τὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων οὕτως αὐτὰς λέγεσθαι, διότι ταύταις ὁ Βοώτης ἅμα ἄρχεται καταδύεσθαι. Κλεόστρατον γοῦν τὸν Τενέδιον ἀρχαῖον [ὄντα ἀστρολόγον εἰπεῖν] οὕτως·

ἀλλ' ὁπότεν τρίτον ἡμαρ ἐπ' ὀγδώκοντα μένησι
[᾽Αρκτοφύλαξ φαίνων, τότε δὴ σημεία πρῶτα]
σκορπίου εἰς ἄλα πίπτει ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι.

Scholia in Euripidem (scholia vetera), ed. E. Schwartz:

Parmeniskos vskutku řekl, že „první znamení“ ... Kleostratos ... [..., píše] toto:

Ale když třetí den nad osmdesát se ukazují [hvězdy] Štíra,
klesá [Arktúros] do moře zároveň s příchodem svítání.

Když pak Parmeniskos ukazuje, že první znaky (hvězdy) Štíra zapadají tehdy, když oblast kolem Plejád vychází, říká: „Totiž tehdy“. Eurípidés řekl „už září na svých sedmi drahách Plejády“, ne že nato zapadají, ale že teprve vycházejí, vystupují ze spodního dílu [země?] nad obzor. ...

ὁ μὲν οὖν Παρμενίσκος ᾽πρῶτα σημεία φησὶ... Κλεόστρατον ... [..., γράφειν] οὕτως·

ἀλλ' ὁπότεν τρίτον ἡμαρ ἐπ' ὀγδώκοντα πέλησι
σκορπίου, εἰς ἄλα πίπτει ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι.

τοῦτο δὲ παραδείξας ὁ Παρμενίσκος ὅτι καταδύεται τὰ πρῶτα σημεῖα τοῦ σκορπίου, καὶ τὰ περὶ τῆς Πλειάδων ἐπιτολῆς ἐπέξεισιν· ὅταν γὰρ, φησὶν, Ἐυριπίδης λέγη καὶ ἐπτάποροι Πλειάδες αἰθέρια, οὐ [λέγει] δύεσθαι τότε αὐτὰς, ἀλλ' ἔμπαλιν ἀνατέλλειν ἐκ τοῦ ὑπὸ [γῆν] τμήματος εἰς τὸ ὑπὲρ [τὸν] ὀρίζοντα ἀνιούσας· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ καὶ ἐπτάποροι Πλειάδες [αἰθέρια], οἷον· εἰς τὸν ὡς πρὸς ἡμᾶς οὐρανὸν ἀφικνούμεναι. ταῦτα δὲ καταστησαμένων ὁμολογεῖ, φησὶ, τοῖς Εὐριπίδου τὰ φαινόμενα (?) τὰ μὲν πρῶτα σημεῖα [τῆς ὥρας] εἰς δύοσιν κεχώρηκεν, ἡ δὲ Πλειὰς ἀνατέλλει, ὁ δὲ ἀετὸς πρὸς τὸ μέσον κεχώρηκε. λοιπὸν οὖν τῆς φυλακῆς ὁ καιρὸς· ἔγρεσθε, τί μέλλετε. ἐπτάπορον δὲ τὴν Πλειάδα, ὅτι ἐξ ἐπτά ἀστέρων σύγκεινται αἱ Πλειάδες. ἀετὸς δὲ ὁ τὸ ἦπαρ τοῦ Προμηθέως, ὡς φασὶ τινες·

Cfr. Cleostratus, *Astrologia* (fragmentum), ed. A. Bernabé, *Poetarum epicorum Graecorum testimonia et fragmenta*, Leipzig, Teubner 1987:

Parmeniskos vskutku řekl, že „první znamení“ ... Kleostratos ... [..., píše] toto:

Ale když třetí den nad osmdesát se ukazují [hvězdy] Štíra,
klesá [Arktúros] do moře zároveň s příchodem svítání.

Když pak Parmeniskos ukazuje, že první znaky (hvězdy) Štíra zapadají tehdy, když oblast kolem Plejád vychází, říká: „Totiž tehdy“. Eurípidés řekl „už září na svých sedmi drahách Plejády“, ne že nato zapadají, ale že teprve vycházejí, vystupují ze spodního dílu [země?] nad obzor...

ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑ

ἀλλ' ὀπόταν τρίτον ἦμαρ ἐπ' ὀγδώκοντα μένησι
σκορπίος, εἰς ἄλλα πίπτει ἄμ' ἠοῖ φαινομένηφι.

Cfr. Eurípidés, *Rhesus* 527-537 (př. Rudolf Mertlík):

Kdo tu má stráž? Kdo mě vystřídá?
Už zapadají první hvězdy, už září
na svých sedmi drahách Plejády
a v středu oblohy se Orel vznáší už.
Už se vzchopte,
proč ještě váháte?
Zvedněte se na stráž, nevidíte,
jak jasně září Měsíc?
Už jitro blízko je, už jitro nastává

a tato hvězda vstříc mu pospíchá.

τίνος ἄ φυλακά; τίς ἀμείβει τὰν ἐμάν; πρῶτα
 δύεται σημεῖα καὶ ἐπτάποροι
 Πλειάδες αἰθέρια·
 μέσα δ' αἰετὸς οὐρανοῦ ποτᾶται.
 ἔγρεσθε· τί μέλλετε; κοιτᾶν
 ἔξιτε πρὸς φυλακάν.
 οὐ λεύσσετε μηνάδος αἴγλαν;
 ἄως δὴ πέλας ἄως
 γίγνεται καὶ τις προδρομῶν ὅδε γ' ἐστὶν ἀστήρ.

B 2 = Plinius, Historia naturalis II, 31 (cfr. Anaximandros A 5)

Traduje se, že znamení zodiaku první [pochopil (rozlišil?)] Kleostratos, a to nejprve Berana a Střelce.

signa deinde [traditur intellexisse] in eo Cleostratus, et prima arietis ac sagittarii.

B 3 = Hyginus, Astronomia II, 13

Říká se, že Kůzlátka ukázal mezi hvězdami jako první Kleostratos z Tenedu.

haedos Cleostratus Tenedius dicitur primus inter sidera ostendisse.

(Cfr. Epimenides B 21 = Aratos, Phaenomena 163-164; Vergilius, Ecloga IX, 6)

B 4 = Censorinus 18, 5

O tomto osmiletí se běžně míní, že je ustanovil Eudoxos z Knidu, traduje se však, že jako první je uvedl Kleostratos z Tenedu a po něm mnozí zase jinak, když různým způsobem oznamovali vsunutí měsíce do osmiletého cyklu, jak tvrdí Harpalos, Nautelés, Menestrátos a jiní.

hanc octaeteridam vulgo creditum est ab Eudoxo Cnidio institutam, sed hanc Cleostratum Tenedium primum ferunt composuisse et postea alios aliter qui mensibus varie intercalandis suas octaeteridas protulerunt, ut fecit Harpalus, Nauteles, Menestratus, item alii.